

Dr. Orbán Viktor miniszterelnök
Dr. Palkovics László innovációs és technológiai miniszter

Tisztelt Miniszterelnök Úr!

Tisztelt Miniszter Úr!

2021. május 24-25-én az Európai Tanács rendkívüli ülésén az EU 2030-ig szóló éghajlat-politikai struktúráját vitatják meg.

A globális éghajlati válság sürgős és határozott cselekvést követel. Az EU és mások magasabb vállalásai ellenére az ENSZ *Kibocsátási rés* jelentése (Emissions Gap Report) a jelenlegi erőfeszítések mellett továbbra is 2,5°C globális átlaghőmérsékelt-emelkedést vetít előre, amely messze meghaladja a Párizsi Megállapodásban lefektetett célt. Az ilyen mértékű felmelegedés a *Swiss Re* friss jelentése¹ szerint 2050-ig a globális GDP 14%-os csökkenését okozza. A Copernicus program közelmúltban közzétett *Európa éghajlata* jelentése szerint 2020 nemcsak az eddig mért legmelegebb év volt Európában, hanem a tél is minden eddiginél melegebb volt, az átlagnál 3,4°C-kal magasabb hőmérséklettel². Ez újabb erőteljes figyelmeztetés arra, milyen gyors változásnak vagyunk tanúi, érintettjei.

Európának élen kell járnia napjaink kihívásainak kezelésében. Az EU 2030-ig szóló klímavédelmi és energetikai jogszabály-csomagja felülvizsgálatának sikerétől vagy kudarcától függ, hogy Európa képes lesz-e fenntartható módon kilábalni a Covid-19 járványból, felgyorsítva valamennyi gazdasági ágazat klímasemlegességre való átállását. A tárgyalások legcsekélyebb késedelme is azonnal a szükséges intézkedések további halasztását eredményezi, ami jelentősen növeli a téltenség kollektív költségeit és a jövő generációkra háruló terheket.

A fokozott uniós éghajlat-politikai fellépés támogatása példa nélküli, széles körű társadalmi összefogáson alapul, és egyre növekszik. Szükséges az átláthatóság, a tudományos megalapozottság és a nyilvánosság minél szélesebb körű részvétele a közelgő jogalkotási folyamatokban és vitákban, mind uniós, mind nemzeti, mind helyi szinten.

A közelgő vita tükrében a következőket kérjük Öntől:

- **Biztosítsa, hogy a készülő jogalkotási csomag kollektív célkitűzései jóval meghaladják az üvegházgázok kibocsátásának 55%-os nettó csökkentését. Egyetértünk, hogy a nagyobb szennyezőknek, az elmúlt időszakban (2005-től) a kibocsátásaikat összességében jelentősen növelő tagállamoknak az átlagnál nagyobb százaléku kibocsátás-csökkentést azaz nagyobb szerepet kell vállalniuk ebben.**
- Elismerve, hogy az EU-nak ki kell vennie a részét a hőmérséklet-emelkedés 1,5°C-ra korlátozására irányuló erőfeszítésekből és ennek érdekében **2030-ra legalább 65%-os EU kibocsátáscsökkentési célt kell elérnie**, a csomag minden részének ambíciózusnak kell lennie. Az uniós kibocsátáskereskedelmi rendszer (ETS) hatálya alá tartozó ágazatokban legalább -70%-os, az erőfeszítés-megosztási rendelet hatálya alá tartozó ágazatokban (pl. épületek,

¹ Swiss Re Institute (2021). The economics of climate change. <https://www.swissre.com/institute/research/topics-and-risk-dialogues/climate-and-natural-catastrophe-risk/expertise-publication-economics-of-climate-change.html>

² Copernicus (2021). 2020 European State of the Climate Report. <https://climate.copernicus.eu/european-state-of-the-climate>

Cím

1091 Budapest,
Üllői út 91/b.

Telefon/Fax

(+36 1) 21-67-297
(+36 1) 21-67-295

Online

info@mtvsz.hu
www.mtvsz.hu

közlekedés, mezőgazdaság) pedig legalább -50%-os csökkentést céloznak, a 2005-ös szintekhez képest. A 2030-ra vonatkozó célszintek emelésén túl a közelgő felülvizsgálatoknak javítaniuk kell az uniós éghajlat-politikai keretrendszer és a kibocsátáscsökkentési pályák integritását, biztosítva, hogy mind az uniós kibocsátáskereskedelmi rendszer, mind az erőfeszítés-megosztási rendelet kiindulási pontjai a valós kibocsátási szinteket tükrözzék, a többlet kibocsátási egységek és a szén-dioxid-kibocsátás elszámolásának kiskapui megszűnjenek.

- **Járuljon hozzá az uniós éghajlat-politikai struktúra és irányítás megerősítéséhez.** Erős, átlátható és elszámoltatható jogi keret nélkül az EU nemzetközi kötelezettségvállalásainak teljesítése elérhetetlen. Az Európai Bizottság számos javaslatot terjesztett elő a jelenlegi éghajlat-politikai struktúra és felépítés megváltoztatására. E javaslatok kapcsán az alábbiakat szeretnénk figyelembe ajánlani:
  - **Az erőfeszítés-megosztási rendelet (ESR) szerinti nemzeti kötelező célokat meg kell tartani és jelentősen növelni kell.** A tagállamoknak teljes felelősséget kell vállalniuk és elszámoltathatónak kell maradniuk a kulcsfontosságú gazdasági ágazatokban - például a közlekedésben, az épületekben és a mezőgazdaságban - megvalósuló kibocsátáscsökkentésért. Emellett javítani kell az irányítási rendszereket, az átlátható, a Párizsi Megállapodásnak megfelelő nyomkövetési és jelentéstételi folyamatokat és a nyilvánosság részvételét.
  - **Egyetértett a magyar kormány abban is, hogy a közúti közlekedés, az épületek és a mezőgazdaság kibocsátásait továbbra is az erőfeszítés-megosztási rendeletben (ESR) kell szerepeltetni. Az EU ETS-t nem szabad kiterjeszteni az ESR-ágazatokra.** Bár a szén-dioxid-árképzés alapvető fontosságú a szennyező fizet elv érvényesülésének biztosításához, nem elegendő a tiszta energiamegoldások széles körű bevezetése legfontosabb nem piaci akadályainak felszámolásához a közlekedési és az építőipari ágazatban. A szükséges nagymértékű kibocsátáscsökkentés érdekében külön ágazati szabályozási keretekre van szükség ezekben az ágazatokban, valamint az EU ETS hatálya alá tartozó ipari ágazatban.
  - **A szén-dioxid-eltávolítás nem szolgálhatja a kibocsátáscsökkentés kiváltását.** A szén-dioxid-nyelőknek az EU éghajlatváltozási céljába bevonása veszélyes precedenst teremt, és alku tárgyává teszi a szén-dioxid-elnyelők növelésére irányuló erőfeszítéseket és az éghajlatváltozás mérséklésére irányuló intézkedéseket, miközben mindkettőre sürgősen szükség van, és mindkettőt külön-külön kell maximalizálni.
- **Az EU éghajlat-politikájából származó összes bevételnek 100%-ban az éghajlat-politikai fellépést kell támogatnia.** Az EU éghajlat-politikai eszközeiből származó valamennyi rendelkezésre álló bevételt – beleértve az EU ETS Modernizációs Alapját is – teljes mértékben a klímasemlegességre való méltányos átállás felgyorsítására kell fordítani, itthon és nemzetközi szinten egyaránt. Az éghajlatromboló fosszilis tüzelőanyagokba történő befektetéseket azonnal be kell szüntetni.
- **Minden tagállam, így Magyarország is vegye ki arányosan a részét a kibocsátáscsökkentésből; a nagyobb szennyező, korábban kibocsátásnövelő tagállamok nagyobb mértékben csökkentve.** Miközben a hazai kibocsátások 1990-hez viszonyított csökkenése nagymértékben a

szocialista nehézipar összeomlásának köszönhető, és 2013-ban megközelítette a 40%-ot, azóta a Covid-19 válságig szinte folyamatosan újra növekedett, majd csak kicsit csökkent az üvegházgáz-kibocsátás. Ha **Magyarország klímabajnok** akar lenni/maradni, akkor **kibocsátásait tovább kell csökkentenie**. A cselekvés halogatása a 2050-re törvényben vállalt karbonsemlegesség miatt sem engedhető meg, hiszen a gazdaság és a társadalom számára egyaránt sokkal fájdalmasabb lenne, ha a munka dandárját a jelenleg hatályos Nemzeti Energia- és Klímaterv, valamint a Nemzeti Energiastratégia időtávján túlra, az utolsó egy-két évtizedre halasztanák.

Ezért a jelenleg kidolgozás, ill. tárgyalás-egyeztetés alatt álló, **az EU-s támogatások felhasználását meghatározó költségvetési terveket** (Helyreállítási és Ellenállóképességi Terv és operatív programok) is a fenti szempontok mentén a **válságálló, klímasemleges gazdaság és klímatudatos társadalom kialakításának szolgálatába kell állítani**. Annál is inkább, mert miközben ennek szükségességét és a magasabb klímacél teljesítésének kihívását a **helyreállítási terv is elismeri**³, azonban erőfeszítéseiben keveset és nem hatékony módon tesz a kitűzött cél eléréseért, az energiafogyasztás és az erőforrás-felhasználás csökkentéséért.

Bízunk abban, hogy az ülésen a magyar emberek érdekét képviselve a fenti javaslatokat figyelembe veszi, amelyekkel a klímasemlegesség felé vezető méltányos energiaátmenet felgyorsítható, a gazdaság újraindítása válságálló lehet.

Budapest, 2021. május 21.

3

Tisztelettel:

Éger Ákos, ügyvezető elnök
Magyar Természetvédők Szövetsége

³ „Az európai zöld megállapodás (Green Deal) célja, hogy 2030-ig legalább 55 %-kal csökkentse az üvegházhatást okozó gázok kibocsátását, 2050-ig pedig elérje a klímasemlegességet.” (Magyarország Helyreállítási és Ellenállóképességi Terve, 153. o.). További hivatkozások: 199. o., 222. o.